

การบริหารจัดการเพื่อเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี

Administration of Dissemination of Morality and Ethics Knowledge of the Sangha in Chonburi Province

พระมหาสาธิต เวชเจริญ และ สัมพันธ์ พลภักดี

Phamaha Sathit Wetcharoen and Sampan Polpuk

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

Doctor of Philosophy in Public Administration Program, Eastern Asia University

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพปัญหาของการบริหารจัดการเพื่อเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี (2) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี และ (3) ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้แนวทางแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีประสบผลสำเร็จ การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน เน้นวิจัยเชิงปริมาณ มีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือการวิจัย โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดชลบุรีทั้งหมด 11 อำเภอ จำนวน 1,100 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าการถดถอยพหุคูณ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน นอกจากนี้ ยังมีการสัมภาษณ์ แนวลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ผลการศึกษาพบว่า (1) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่สำคัญ คือ คณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีโดยพระสังฆาธิการบางวัด ขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างวัดต่อกันในเขตพื้นที่ เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้กว้างขวางครอบคลุมทั้งพื้นที่ (2) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ ที่สำคัญ คือ คณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีโดยพระสังฆาธิการบางวัดใน ควรให้ความสำคัญกับการเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ (3) ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการประสบผลสำเร็จที่สำคัญ คือ การที่ภาคเอกชน องค์กรอิสระ และหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความร่วมมือและให้การสนับสนุนคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และ (4) ตัวแบบในการบริหารจัดการ ควรประกอบด้วย 5 ด้าน เรียงตามลำดับจากความสำคัญมากไปน้อย ดังนี้ (1) ด้านการสร้างเครือข่าย (2) ด้านความรู้คู่คุณธรรม (3) ด้านพอประมาณ (4) ด้านความมีภูมิคุ้มกัน และ (5) ด้านความมีเหตุผล

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, การเผยแผ่, คุณธรรมและจริยธรรม

Abstract

The main objectives of this research were to study (1) problems of administration of dissemination of morality and ethics knowledge of the Sangha in Chonburi province (2) development guidelines of administration of dissemination of morality and ethics knowledge of the Sangha in Chonburi province and (3) main factors taking important parts of the success of the development guidelines of administration of dissemination of morality and ethics knowledge of the Sangha in

Chonburi province. The research methodology was designed as mixed methods research using the quantitative research as the principal. Questionnaires were used to collect data from 1,100 samples. Descriptive statistics analysis including, mean, standard deviation, multiple regression and Pearson's correlation coefficient were used to analyze data. In addition, there was a supportive in-depth interview from 9 experts for qualitative data. Findings were as follow (1) the major administrative condition of problem was some the Sangha in Chonburi province lack of integration teamwork between the temples in Chonburi province area (2) the major development guideline was some the Sangha in Chonburi province should focus on dissemination of morality and ethics knowledge than it is to (3) the main factors taking important part of the success of the development guideline was the private sector, independent organizations and other organizations to cooperate and to support the Sangha in Chonburi province for dissemination of morality and ethics knowledge and (4) the model of administration was respectively as follows: networking, both knowledge and morality, moderation, self-immunity, and rationality.

Keywords: administration, dissemination, morality and ethics

บทนำ

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เป็นที่แพร่หลาย ในทุกยุคทุกสมัยนั้น พระสงฆ์สาวกนั้นเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ เพราะพระสงฆ์เป็นส่วนหนึ่งของพระรัตนตรัย และยังถือว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งของหลักการศาสนา การเผยแผ่พระพุทธศาสนานั้น ทำกันหลายรูปแบบโดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้วัดเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมประสาน การพัฒนาวัดอย่างต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนเพียงอย่างเดียวยังไม่สามารถพัฒนา วัดได้สมบูรณ์ครบถ้วน การพัฒนาวัดที่สมบูรณ์ครบถ้วน จะต้องพัฒนาวัดแบบบูรณาการโดยการเชื่อมโยงกิจกรรมของวัดให้สอดคล้องกับการบริหารงานคณะสงฆ์ และให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมปัจจุบัน โดยบูรณาการให้สอดคล้องกับภารกิจ ๖ ด้านของคณะสงฆ์ ดังนี้ (1) การปกครอง (2) การศาสนศึกษา (3) การเผยแผ่ (4) การสาธารณูปการ (5) การศึกษาสงเคราะห์ (6) การสาธารณสงเคราะห์ (สำนักงานพระพุทธศาสนา, 2554, น. 4) การนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน มาปรับใช้กับการเผยแผ่คุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์เพื่อให้สอดคล้องกับการประกอบภารกิจที่มีอยู่ทั้ง 6 ด้านให้เป็นไปด้วยความเหมาะสม โดยมีวัดเป็นศูนย์กลาง

แห่งกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เป็นแหล่งการศึกษาของประชาชนและทำหน้าที่เป็นสถาบันหลักในการฝึกอบรมพระสงฆ์ ที่จะสืบต่อพระศาสนาและพลเมืองที่จะรับผิดชอบสังคมที่สำคัญนอกจากนี้แล้ววัดยังมีฐานะเป็นโรงเรียนอีกด้วย แม้ปัจจุบันความเป็นศูนย์กลางในบางเรื่องจะลดลงแต่ความสำคัญก็ยังคงอยู่ บทบาทของวัดยังคงมีค่อนข้างมาก คือ เรื่องของการพัฒนาชุมชน การพัฒนาอาชีพ หรือการเป็นหน่วยสังคมสงเคราะห์และความเป็นศูนย์กลางทางด้านจิตใจ ซึ่งยังคงมีอยู่มีเสื่อมคลายแต่อย่างไร วัดจึงมีบทบาทอย่างยิ่งในสังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, น.12) โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้กับประชาชน

การบริหารจัดการเพื่อเผยแผ่ความรู้ ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรียังไม่มีประสิทธิภาพเท่าควร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมแก่ประชาชน อาทิเช่น บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ในการเผยแผ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ในการเผยแผ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการเผยแผ่ และ

คณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีมีนโยบายที่ไม่ชัดเจนทั้งด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ และกรอบเวลาในการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมแก่ประชาชนก็ไม่มีกำหนดเวลาที่ชัดเจนและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์ผู้มีประสบการณ์ในการทำงานเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งเป็นพระภิกษุสงฆ์ จำนวน 2 รูป เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ (1) พระครูสุธีวรลังการ และ (2) พระมหา นรินทร์ หิริสมฺปนโน

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี โดยหวังว่าผลการศึกษาจะก่อให้เกิดความรู้ใหม่ทางวิชาการ เกิดผลดีต่อการบริหารของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีในการนำผลวิจัยมาใช้ คณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีสามารถบริหารจัดการจัดการเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึงครอบคลุม และเกิดผลดีต่อประชาชนผู้รับการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการบริหารจัดการเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีส่วนสำคัญทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีประสบผลสำเร็จ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ประกอบด้วยแนวคิดด้าน การบริหารจัดการ ผู้ศึกษานำความหมายของคำว่า “การบริหารจัดการ” มาจากการให้ความหมายของนักวิชาการ ประกอบด้วย

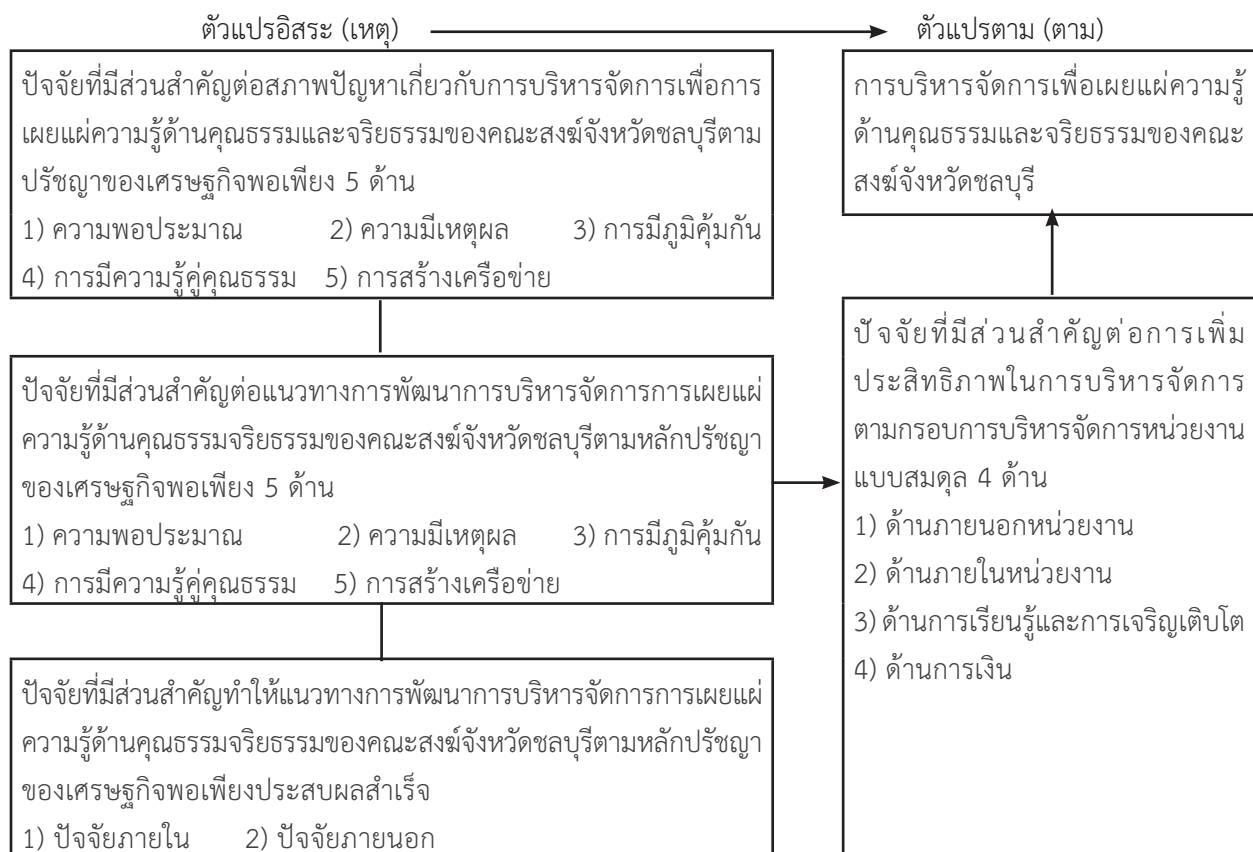
ประกอบด้วย Shermerhorn (1999, p. 2), Certo (2007, p. 555), Taylor (1967, p. 27), Weber (1996, p. 340) และวิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550, น. 2-4) มาใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดความหมายของการบริหารจัดการที่เป็นแนวคิดของผู้ศึกษา สรุปความหมายของการบริหารจัดการได้ว่า หมายถึง แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี เป็นภารกิจที่คณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี และผู้เกี่ยวข้องมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับบุคลากรที่มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่การเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ทั้งนี้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน

ทฤษฎี ผู้ศึกษานำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งหมายถึง ตัวชี้วัด หรือกลุ่มตัวชี้วัด หรือกรอบแนวคิดส่วนที่เป็นตัวแปรอิสระที่นำมาปรับใช้ในการศึกษาการบริหารจัดการด้านการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี ครั้งนี้ (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2550, น. 63-68) การนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้านมาปรับใช้กับการเผยแพร่คุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์เพื่อให้สอดคล้องกับการประกอบภารกิจที่มีอยู่ทั้ง 6 ด้านให้เป็นไปด้วยความเหมาะสม โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ (1) ความพอประมาณ หมายถึง คณะสงฆ์โดยพระสังฆาธิการบางวัดควรมอบหมายให้บุคลากรที่มีความรู้และความสามารถสอดคล้องกับหัวข้อที่ต้องการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ (2) ความมีเหตุผล หมายถึง คณะสงฆ์โดยพระสังฆาธิการบางวัด ควรให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้มากกว่าที่เป็นอยู่ (3) การมีภูมิคุ้มกัน หมายถึง วัดบางวัดควรจัดเตรียมปัจจัยในด้านการเผยแพร่ไว้ให้เพียงพอต่อการดำเนินงานด้านการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ให้กับประชาชน (4) ความรู้คู่คุณธรรม หมายถึง พระสังฆาธิการบางวัด ควรได้รับการเพิ่มเติมความรู้ในด้านการบริหารจัดการวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม รวมถึงความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ

เพียงพอที่จะนำมาใช้ในการเผยแผ่ความรู้ (5) การสร้างเครือข่าย หมายถึง คณะสงฆ์โดยพระสังฆาธิการบางวัด ให้ความสำคัญเสริมสร้างให้วัดในเขตพื้นที่มีการสร้างเครือข่ายกับชุมชน เพื่อให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดความรู้โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเป็นเครื่องมือ เช่น การใช้ CD หรือทางอินเทอร์เน็ต

พระใบฎีกาณัฐพร ฐานวุฑฺโฒ (2555, น. 2) ศึกษาเรื่อง บทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในจังหวัดนครปฐม พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และ ญัฐพงศ์ชัย ไทรพงษ์พันธ์ (2550, น. 91) ได้สังเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้าง จริยธรรมสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาด้วยการวิเคราะห์ห่อภิมาน ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับค่าขนาดอิทธิพล คือ บทบาทผู้สอน คือ เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้โดยการแสดงให้ดู ถ่ายทอดความรู้โดยการให้ฟังและจัดสภาพแวดล้อมและช่วยเหลือผู้เรียน และ การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน คือ เป็นทั้งสื่อเพื่อการมองเห็นและสื่อเพื่อการฟัง เป็นต้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยกรอบแนวคิดหลักส่วนที่เป็นตัวแปรอิสระ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ (1) ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อการเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน (2) ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน และ (3) ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประสบผลสำเร็จแบ่งเป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก สำหรับกรอบแนวคิดหลักในส่วนที่เป็นตัวแปรตาม คือ ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามกรอบการบริหารจัดการหน่วยงานแบบสมดุล 4 ด้าน ดังภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methods research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก ใช้วิธีเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 3 ประเภท ได้แก่ (1) เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) เก็บข้อมูลปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ และ (3) จากการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีและประชาชน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชาชนเป้าหมายทั้งหมดที่ทำการศึกษาสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ อันได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดชลบุรีทั้งหมด 11 อำเภอ จำนวน 555,517 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดชลบุรีทั้งหมด 11 อำเภอ จำนวน 1,100 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณโดยใช้สูตรของ Yamane (1967, p. 398) โดยตั้งค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.03

ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์นักเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม (questionnaire) แบบมาตราส่วนประเมินค่า หรือมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 3 ระดับ ได้แก่ มาก ปานกลาง น้อย ตามแบบของ Likert (1961, pp. 166-169) เป็นเครื่องมือ โดยกำหนดให้น้ำหนักเปรียบเทียบกันเป็นการแบ่งมาตราส่วนประมาณค่าของการตีความหมายออกเป็น 3 ระดับ ได้จัดรูปแบบที่เอื้อต่อการประเมินผลให้มีความง่ายต่อผู้ตอบแบบสอบถามและการวิเคราะห์ผล ผู้ศึกษาจึงได้สร้างหรือออกแบบสอบถาม และสร้างตัวชี้วัด (indicator) ให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์การวิจัยขอบเขตการวิจัย และกรอบแนวคิดงานวิจัยของการศึกษานี้ และเพื่อให้

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้มีความเที่ยงตรง (validity) โดยผ่านการทดสอบมีค่าความเที่ยงตรง (IOC) ที่ระดับ 0.90 และความเชื่อถือได้ (reliability) ค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามที่ระดับ 0.88

การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือสัมภาษณ์นักเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ 3 วิธี คือ (1) เก็บข้อมูลจากเอกสาร หรือวิจัยเอกสาร (2) เก็บข้อมูลปริมาณจากการวิจัยสนามโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ และ (3) เก็บข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง

เก็บข้อมูลจากเอกสาร หรือวิจัยเอกสาร เพื่อใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การสร้างแบบสอบถาม การอภิปรายผล และการให้ข้อเสนอแนะ

เก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากการวิจัยสนาม เก็บรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์กลับมาได้ 1,057 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.00 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยมีผู้ช่วยวิจัย 5 คน ต่อจากนั้น ผู้ศึกษาได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามอีกครั้งเพื่อนำเข้าสู่การดำเนินการตาม ขั้นตอนของการศึกษาต่อไป ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ตั้งเป้าหมายของปริมาณแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่ได้กลับมานั้น ไว้ว่าต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตการณ์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลหลักที่ได้จากการวิจัยภาคสนามใน ขั้นตอนของการอภิปรายผล และการให้ข้อเสนอแนะ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(standard deviation) ค่าการถดถอยพหุคูณ (multiple regression) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยข้อมูลเชิงปริมาณ

1. กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางต่อปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 1.) โดยมีค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ด้าน ($\bar{X}=2.16$, $SD=0.324$) และค่าเฉลี่ยรวมของแต่ละด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้าน (1) ความมีเหตุผล ($\bar{X}=2.18$, $SD=0.526$) (2) การสร้างเครือข่าย ($\bar{X}=2.17$, $SD=0.502$) (3) ความพอประมาณ ตาราง 1

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ด้าน และค่าเฉลี่ยรวมแต่ละด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยรวมจากมากไปน้อย

ปัญหา		แนวทางการพัฒนา	
ค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ด้าน (SD)			
2.16 (0.324)		2.36 (0.325)	
ค่าเฉลี่ยรวมแต่ละด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย (SD)			
1. ด้านความพอประมาณ	2.19 (0.501)	1. ด้านความมีเหตุผล	2.24 (0.521)
ได้แก่ คำถามที่ว่า “คณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีโดยพระสังฆาธิการบางวัด ไม่ได้จัดให้มีช่วงเวลาในการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้กับประชาชนมากเท่าที่ควร เช่น ไม่ได้กำหนดวัน/เวลา ในการเผยแพร่ความรู้ไว้อย่างชัดเจน”		ได้แก่ คำถามที่ว่า “คณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี โดยพระสังฆาธิการบางวัดควรให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ให้มากกว่าที่เป็นอยู่”	
2. ด้านความมีเหตุผล	2.18 (0.526)	2. ด้านความพอประมาณ	2.39 (0.456)
3. ด้านการสร้างเครือข่าย	2.17 (0.502)	3. ด้านการสร้างเครือข่าย	2.39 (0.502)
4. ด้านการมีภูมิคุ้มกัน	2.14 (0.475)	4. ด้านการมีความรู้คู่คุณธรรม	2.37 (0.595)
5. ด้านการมีความรู้คู่คุณธรรม	2.10 (0.509)	5. ด้านการมีภูมิคุ้มกัน	2.21 (0.618)

หมายเหตุ: ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ รวม 5 ด้านในตาราง 1 ข้างบนนี้ ผู้ศึกษาได้เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยรวมจากมากไปน้อย และในกรณีที่ด้านใดมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากัน ผู้ศึกษาได้นำด้านที่มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำกว่ามาแสดงเรียงไว้ลำดับก่อน

($\bar{X}=2.15$, $SD=0.613$) (4) การมีภูมิคุ้มกัน ($\bar{X}=2.14$, $SD=0.475$) และ (5) การมีความรู้คู่คุณธรรม ($\bar{X}=2.10$, $SD=0.509$) ตามลำดับ

2. กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 2.) โดยมีค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ด้าน ($\bar{X}=2.36$, $SD=0.325$) และค่าเฉลี่ยรวมของแต่ละด้านเรียง ตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้าน (1) ความมีเหตุผล $\bar{X}=2.24$, $SD=0.521$) (2) ความพอประมาณ ($\bar{X}=2.39$, $SD=0.456$) (3) การสร้างเครือข่าย ($\bar{X}=2.39$, $SD=0.502$) (4) การมีความรู้คู่คุณธรรม ($\bar{X}=2.37$, $SD=0.595$) และ (5) การมีภูมิคุ้มกัน ($\bar{X}=2.21$, $SD=0.618$) ตามลำดับ ดังตาราง 1

3. กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ต่อปัจจัยที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประสบผลสำเร็จที่แบ่งเป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 3) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรวมจากมากไปน้อย ได้แก่ (1) ปัจจัยภายใน กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.15$, $SD=0.619$) กล่าวคือ การที่คณะสงฆ์ โดยพระสังฆาธิการบางวัดมีการวางแผนการบริหารจัดการที่ดีในด้านการเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม รวมถึงมีการให้ความสนับสนุนด้านงบประมาณกับเรื่องต่าง ๆ ในการเผยแผ่ความรู้ฯ ให้กับประชาชนอย่างเพียงพอ (2) ด้านปัจจัยภายนอก กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยระดับปานกลาง ($\bar{X}=1.24$, $SD=0.556$) กล่าวคือ การที่ภาคเอกชน องค์กรอิสระ และหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความร่วมมือและให้การสนับสนุนกับคณะสงฆ์ในการเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม รวมถึงให้ความสนับสนุนด้านปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำเนินงาน ตามลำดับ

4. ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการตามกรอบแนวคิดการบริหารหน่วยงานแบบสมดุล (balance scorecard) 4 ด้าน (ตัวแปรตาม) พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางต่อภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ($\bar{X}=2.13$, $SD=0.394$) ต่อภาพรวมค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านการเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี ตามกรอบแนวคิดการบริหารจัดการหน่วยงานแบบสมดุล

5. ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการเพื่อเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้านที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการหน่วยงานแบบสมดุล วิเคราะห์โดยการนำข้อมูลมาหาค่าการถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson correlation) ได้ตัวแบบในการบริหารจัดการด้านการเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 5 ด้าน เรียงตามลำดับจากความสำคัญมากไปน้อย ดังนี้ (1) การสร้างเครือข่าย

(2) ความรู้คู่คุณธรรม (3) พอประมาณ (4) ความมีภูมิคุ้มกัน และ (5) ความมีเหตุผล

ผลการวิจัยข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลจากการการสัมภาษณ์แนวลึกผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ปรากฏว่า

1. ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ต่อปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี โดยผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า “คณะสงฆ์ควรให้ความสำคัญกับการเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้มากกว่าที่เป็นอยู่” (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 1)

2. ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี โดยเห็นว่า “การที่ภาคเอกชน องค์กรอิสระ และหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความร่วมมือและให้การสนับสนุนกับคณะสงฆ์ในการเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม รวมถึงให้ความสนับสนุนด้านปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำเนินงาน” (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 2)

3. ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันต่อปัจจัยที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี ประสบผลสำเร็จ โดยเห็นว่า “คณะสงฆ์โดยพระสังฆาธิการบางวัด สนับสนุนให้วัดและวัดมีการเสริมสร้างบุคลากรผู้ทำหน้าที่ในการเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ให้มีจำนวนที่เพียงพอต่อการเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม รวมถึงสนับสนุนให้มีการจัดทำแผนงานที่ดีและมีความชัดเจน รวมถึงมีแผนปฏิบัติการในการดำเนินงานที่” (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 3)

การอภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางทั้งในภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน ต่อปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการเผยแผ่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของ

คณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 1) ผู้ศึกษามีความเห็นที่เห็นว่า ถึงแม้ (1) คณะสงฆ์โดยพระสังฆาธิการบางวัดขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างวัดต่อกันในพื้นที่ เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้กว้างขวางครอบคลุมทั้งพื้นที่ (2) พระสังฆาธิการบางวัดไม่ได้เผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจอย่างทอ้งแท้ในหลักการและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงอย่างมีคุณภาพ ผู้ศึกษามีความเห็นที่เห็นว่า ประชาชนยังได้รับความสะดวกในระดับหนึ่งในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีจากการเข้าวัดทำบุญเนื่องในโอกาสต่างๆ อีกทั้งเมื่อพระภิกษุสงฆ์ได้รับนิมนต์ไปงานบุญในครอบครัวและชุมชน ก็มีโอกาสดำเนินการเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับรู้ เข้าใจในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมอยู่เรื่อยๆ จึงมีส่วนสำคัญทำให้กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางต่อปัญหาการบริหารจัดการเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. จากผลการศึกษาที่ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางต่อ แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 2) ผู้ศึกษามีความเห็นที่สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างในขณะเดียวกันก็มีมุมมองที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คนที่ได้จากการสัมภาษณ์แนวลึก ว่าคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีโดยพระสังฆาธิการบางวัด ควรให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ต่อไป

3. จากผลการศึกษาที่ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางต่อ ภาพรวมของปัจจัยที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี ประสบผลสำเร็จ (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 3) ผู้ศึกษามีความเห็นที่เห็นว่า ในแต่ละข้อคำถามกลุ่มตัวอย่างได้ให้ความเห็นอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ได้แก่ ปัจจัยภายใน คือ การที่คณะสงฆ์มีการวางแผนการบริหารจัดการที่ดีในด้านการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม รวมถึงมีการให้ความสนับสนุน

ด้านงบประมาณกับเรื่องต่าง ๆ ในการเผยแพร่ความรู้ ให้กับประชาชนอย่างเพียงพอ และ ปัจจัยภายนอก คือ การที่ภาคเอกชน องค์กรอิสระ และหน่วยงานต่างๆ ให้ความร่วมมือและให้การสนับสนุนกับคณะสงฆ์ในการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม รวมถึงให้ความสนับสนุนด้านปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำเนินงาน เทียบเคียงได้กับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คือ ที่ให้ความเห็นว่า การที่คณะสงฆ์โดยพระสังฆาธิการบางวัดมีการวางแผนการบริหารจัดการที่ดีในด้านการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม รวมถึงมีการให้ความสนับสนุนด้านงบประมาณกับเรื่องต่างๆ ในการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้กับประชาชนอย่างเพียงพอ จะทำให้การเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีประสบผลสำเร็จได้ จึงมีส่วนสำคัญทำให้กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางต่อปัจจัยที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประสบผลสำเร็จ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปิฎกโกศลญาณพร ฐานวุฑโฒ (2555, น. 2) ศึกษาเรื่อง บทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในจังหวัดนครปฐม พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของพระสงฆ์กับการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาดังกล่าว มีดังนี้ (1) พระสงฆ์ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการที่พระสงฆ์จะเข้าไปเผยแผ่พระพุทธ ศาสนา (2) ขาดการสนับสนุนงบประมาณ จากองค์กรของคณะสงฆ์เอง รวมทั้งจากหน่วยงานของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (3) ประชาชนไม่มีความเข้าใจในการที่พระสงฆ์เข้าไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาในที่ต่างๆ (4) อุปสรรคในการให้ ความสะดวกแก่พระสงฆ์ในการอบรมหรือในการเผยแผ่มีไม่เพียงพอ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งนี้

1. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี ที่สำคัญ คือ

1.1 คณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีโดยพระสังฆาธิการบางวัด ควรให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ให้มากกว่าที่เป็นอยู่

1.2 คณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีโดยพระสังฆาธิการบางวัด ควรมีการเสริมสร้างให้วัดในเขตพื้นที่ที่มีการสร้างเครือข่ายกับชุมชน เพื่อให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดความรู้โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเป็นเครื่องมือ เช่น การใช้ CD หรือทางอินเทอร์เน็ต

1.3 คณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีโดยพระสังฆาธิการบางวัด ควรมอบหมายให้บุคลากรที่มีความรู้และความสามารถ สอดคล้องกับหัวข้อที่ต้องการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้

2. ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี ประสบผลสำเร็จ ที่สำคัญ คือ ปัจจัยภายใน การที่คณะสงฆ์โดยพระสังฆาธิการบางวัด มีการวางแผนการบริหารจัดการที่ดี ในด้านการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม รวมถึงมีการให้ความสนับสนุนด้านงบประมาณกับเรื่องต่าง ๆ ในการเผยแพร่ความรู้ฯ ให้กับประชาชนอย่างเพียงพอ และปัจจัยภายนอก การที่ภาคเอกชน องค์กรอิสระ และหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความร่วมมือและให้การสนับสนุนกับคณะสงฆ์ในการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม รวมถึงให้ความสนับสนุนด้านปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำเนินงาน จะเป็นปัจจัยที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีประสบความสำเร็จได้

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ทำการศึกษาเพื่อต่อยอดจากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อค้นหาค้นหาความรู้ใหม่เกี่ยวกับการนำกรอบความคิดตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน มาใช้เป็นแนวคิดสำหรับประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรนำกรอบแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมในหน่วยงานอื่น นอกเหนือจากคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีเพื่อเป็นการพิสูจน์ผลการวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการต่อไป

2. ทำการวิจัยแบบเจาะลึกแนวทางการบริหารจัดการของคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรีในหลาย ๆ ด้าน ไม่เพียงแต่ด้านการเผยแพร่ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมเท่านั้น เพื่อเป็นองค์ความรู้ในการนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และครอบคลุมภารกิจของคณะสงฆ์ต่อไป

3. การวิจัยโดยใช้กรอบแนวคิดหรือตัวแบบอื่น สำหรับการศึกษาวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ เช่น การบริหารจัดการ 7 ด้าน (7M) การบริหารจัดการตามทางแนวคุณธรรม หรือ แนวทางการบริหารกิจบ้านเมืองที่ดี 5 ด้าน เป็นต้น

References

- Certo, C. S. (2007). *Modern management*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Likert, R. A. (1961). *New pattern of management*. New York: McGraw-Hill.
- Saiphongphan, N. (2007). *The instructional model for enhancing higher education students' ethics by meta-analysis*. Bangkok: The office of the National Research Council of Thailand. (in Thai)
- Shermerhorn, J. R. (1999). *Management*. New York: John Wiley & Son.
- Taylor, F. W. (1967). *Principles of scientific management*. New York: Norton Library.

- Thanavuddho, P. (2012). *Role of monks on the Buddhist propagation in Nakhonpathom province*. Master of Liberal Arts Thesis, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. (in Thai)
- The National Office of Buddhism. (2011). *Guideline to develop the temple's standard*. Bangkok: Author. (in Thai)
- The Office of the National Education Commission. (2001). *The success mission of temple: A case study of Wat Suan Kaew, Bang Yai district, Nonthaburi province*. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Weber, E. (1996). *General system theory: Foundations, development, applications*. New York: George Braziller.
- Wiruchnipawan, W. (2012). *Administration approach on merit and sufficient economy*. Bangkok: Fourface. (in Thai)
- Yamane, T. (1967). *Elementary sample theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

